

Zejména jest podle našeho názoru úplně pochybeno, mluvíti o Dru Víškovském jako o správci ministerstva, jak činí na př. »Nár. Listy« z 19. IX. 1929. Akt presidentův přidržuje se totiž tentokráte doslovně znění ústavy, a to § 70, jenž stanoví, že »... členy vlády (ministry) jmenuje a propouští president republiky« a pak §u 72, jenž praví, že »president republiky stanoví, který z členů vlády řídí jednotlivá ministerstva.« Jde tedy v dekretu presidentově v podstatě o výroky dva, a to předem o jmenování ministrem a za druhé o přiznání portefeuille. Nebyly-li v dřívější praxi presidentovy kanceláře tyto dva výroky rozlišovány, nelze nic dedukovati z toho, že jmenovací akt se přidržuje přesně litery zákona a nemluví výslovně o ministru národní obrany.

Dr. Kliment.

Nová orientace v jazykové judikatuře. Nejvyšší správní soud vydal dne 27. června t. r. na základě porad odborného a administrativního senátu řadu zajímavých rozhodnutí ve věcech jazykových, které znamenají částečnou změnu jeho judikatury. Předně uznal expressis verbis za základní zásadu jazykového zákona zásadu preponderance státního jazyka, ač již prof. Weyr poukazuje ve své Soustavě státního práva na to, že v tom tkví jediný právní smysl prohlášení čs. jazyka za jazyk státní, oficiální. Dle N. s. s. je dle § 8 jaz. zák. rozumětí duchem cit. zákona zásady, jež se z něho dají odvodit, abstrakcí. Z takto odvozeného přednostního postavení státního jazyka plyne, že jaz. nařízení může jíti nad omezení § 3 jaz. zákona, ovšem zůstávají neplatná ustanovení, která by se dala zdůvodnit jen tímto přednostním postavením. Tím ovšem ještě N. s. s. neřekl, že jaz. nařízení není nařízením podle § 55 úst. listiny, máme-li na mysli, že vládní nařízení je vždy praeter legem.

Pro teorii bude také zadosti učiněním, že N. s. s. ve své judikatuře již nemá za to jako ve svém rozhodnutí z 27. března 1928 o neplatnosti odst. 3. čl. 78. jaz. nař., že práva samosprávných těles určití si jednacím jazyk jest jejich »původním«, naopak, vycházejí ze zásady svrchovanosti státního právního řádu, přiznává jim to právo jen potud, pokud jim dle zákona výslovně bylo přirčeno.

Pokud se týče enunciátů jednotlivých rozhodnutí, je nejdůležitější výrok o platnosti odst. 3. čl. 72. jaz. nař. ukládající obci s menšinovým jednacím jazykem povinnost, vydávati domovské listy, žádá-li o to strana, — také v jazyku státním (samozřejmě na prvním místě). Slovní výplň pečeti musí být vždy v jazyku státním. Zajímavé je také rozhodnutí, že o užívání jazyka u čs. úřadů celních v cizině jsou rozhodující předpisy pro nejbližší tuzemský soudní okres. —Kč—

Jubilea. V mezidobí dvou ročníků nepřipadlo zvláštní »právnícké jubileum«. Přesto sluší vzpomenouti, že dne 5. září tohoto roku doviřil šedesát let universitní profesor PhDr. Václav N o v o t n ý z filozofické fakulty pražské, jehož práce vesměs se dotýkají právní a státní historie. Druhý jubilant je pražský známý advokát JUDr. V. B o u č e k. Není třeba připomínati jeho politickou činnost, kterou uváděly denní listy v jubilejní den na úkor jeho vlastní činnosti právnícké. Nesporně advokát vynikajících kvalit jako Bouček neopomenul přiložiti ruku k organizaci právnícké práce založením »Právníckých rozhledů« a řadou studií vlastních jak v tomto časopise i tak v jiných uveřejněných.

Ča.

Z celého světa právníckého. Poslední zahraniční ministr rakousko-uherský hrabě Julius Andrassy zemřel dne 11. června t. r. v Pešti. Byl činný politicky již od svého 25. roku jako poslanec; když byl 33 let, stal se již ministrem vyučování a pak ještě dvakrát ministrem vnitra. Tehdy také připravil osnovu volebního zákona, jímž se dávalo určitým vyšším třídám dvojnásobné i trojnásobné volební právo proti ostatnímu lidu. V této době napsal také několik studií, jimiž dokazoval svrchovanost Uher v dualistickém systému monarchie. Do ministerstva zahraničí byl povolán císařem Karlem v posledních dnech Ra-

kousko-Uherska a jeho úřadování trvalo pouze 5 dní, které ovšem zvláště pokud jde o známou a podle něho zvanou »Andrassyho notu« jsou pro naše ústavní dějiny nejdůležitější. Po převratu jako legitimista spolu s hr. Bethlenem stál na straně Karlově a po jeho návratu byl jím jmenován zahraničním ministrem. Po Karlově nezdaru byl proto stíhán a teprve po 3 letech amnestován. Propagoval však stále až do posledního dne obnovu monarchie. — Kriminologický kongres byl pevně stanoven na rok 1930 a jeho sídlem byla stanovena Praha. — Oběžník ministerstva vnitra ze dne 6. srpna t. r. upozornil všechny podřízené úřady, že užívání názvů »slovenská krajina« a »krajský úřad« místo »slovenská země« a »zemský úřad« není zákonné. — Nejvyšší správní soud při řešení konkrétního případu rozhodl, že práce před 5. hod. ranní v pekárnách není proti § 8 zák. 91/1918, je-li vykonávána samotným zaměstnavatelem. — Podle novinářských zpráv píše universitní profesor Dr. J. Krčmář svoje paměti. Budou zajímavé pro nás zejména pokud jde o jeho účast při zahraničních konferencích a pak ve sporu o Javorinu. — Ministerstvo spravedlnosti pověřilo univ. prof. Dra K. Hermanna-Otavského řízením komise pro unifikaci a reformu obchodního zákoníka. — Osnova o změnách civilního řádu soudního, přijatá poslaneckou sněmovnou, bude projednávána na podzim v senátě, který však provedl na ní řadu změn, takže bude ji pak nutno vrátiti poslanecké sněmovně k novému projednání. — Dr. F. Kočí, bývalý ředitel trestnice borské, byl jmenován ředitelem Komenského ústavu v Košicích, zatím co dosavadní ředitel Dr. Stuna odešel do ministerstva spravedlnosti. (Ča). — Ve Spojených státech severoamerických byl vydán nový přísný zákon o deportaci. Reverse deportovaného cizince se trestá tresty na svobodě do 2 let a na penězích do 1000 dolarů, při čemž kumulace obou trestů je přípustná. Také podvodné přistěhování, vyhnutí se zkoušce přistěhovalecké a falešné údaje při této podléhají přísným trestům. — Nový americký zákon o naturalisaci sice značně zvyšuje poplatky za její dosažení, ale jinak naturalisaci usnadňuje, zejména benevolentními předpisy ohledně »nepřerušného pobytu«, který se vyžaduje pětiletý, avšak může býti nyní přerušen na 6 měsíců i déle. — Francouzská sněmovna přijala 25. června zákon o povinných smírčích pokusech při kolektivních pracovních sporech. Výrok smírčího orgánu se omezuje na prohlášení práva na stávkou nebo výluku. — IV. mezinár. kongres vědecké organizace práce se konal 19.—22. června v Paříži. Předneseno bylo celkem 115 referátů ze všech oborů, avšak usnesení nebylo učiněno žádné. Kongres byl spíše příležitostí četným osobnostem, aby ukázaly svůj zájem o vědecké řízení práce, nežli shromážděním pracovním. Příští kongres se má konati v roce 1932 v Amsterdamě. — V některých amerických státech bývaly častými úmluvy zaměstnavatelů s dělníky, že tito se pod sankcí okamžitého rozvázání služebního poměru nestanou členy odborové organizace (Non-union contract). Ježto soudy uznávaly platnost takových smluv, byly tyto v některých státech (Ohio, Illinois, Kalifornie, Wisconsin) prohlášeny zákonem za úmluvy přičící se veřejnému pořádku a dobrým mravům a proto neplatné. — Ve Finsku byla vládním nařízením rozšířena ustanovení o 8hodinové pracovní době na některé zaměstnance (průvodčí, topiče, výhybkáře, posunovače a čističky vozů). Pro strojvůdce platila již dříve, na ostatní železniční zaměstnance, hlavně úředníky, se však 8hodinová pracovní doba nevztahuje. — V Rumunsku byl vydán zákon z 28. března 1929 č. 74. M. O., který podrobně upravuje pracovní smlouvu individuální, jednoho zaměstnance s více zaměstnavateli a smlouvu kolektivní. Zákon stanoví řadu pravidel, jež jsou obligatorní součástí smlouvy. (kg). — Ve Švýcarsku se připravuje měnový zákon, podle kterého má být zavedena zlatá měna, proti dvojité, jež nyní dle zákona ještě existuje. — V Rakousku je předložena parlamentu osnova zákona o zhodnocení předválečných cenných papírů pro drobné důchodce. Je to zajímavý pokus o valorisaci předválečných veřejných dluhů, ovšem dávno ne tak rozsáhlý, jak to učinilo svého času Německo. — V Rakousku vyšel

dne 14. dubna t. r. pod č. 123. spolkového zákoníku zákon o konsulárních soudech. — Mexická vláda zakázala nařízením ze dne 27. dubna 1929 úplně přistěhovalectví osob pracujících za plat. —Kč—

Ze Sbírky zákonů a nařízení. Vyhláškou čís. 66/1929 byla uv. dena v prozatímní platnost obchodní, celní a plavební úmluva mezi RČS. a Persií. — Celní pohraniční pásmo podle celního zákona č. 168/1927 bylo stanoveno vyhláškou min. financí č. 67/1929. — Pod čís. 68/29 vyhlášena dohoda mezi RČS. a Rakouskem o úpravě osobního styku pohraničního a čís. 69 vyhláška min. fin. o ražbě čsl. dvojitých dukátů na účet soukromý. — Mimořádné úlevy válečné pro praxi a zkoušku soudcovskou, advokátní, pokud ještě byly v platnosti, byly zrušeny vl. nařiz. ním čís. 70/29. — Mezi RČS. a Spojenými státy severoamerickými uzavřené smlouvy smírčí a rozhodčí vyhlášeny pod čís. 72 a 73. — Sazba poplatků za opisy, výpisy, otisky a snímky s operátu pozemk. katastru byla stanovena vyhláškou min. fin. čís. 75/29. — Celní sazebník pozměněn byl vl. nař. 77/29, 87/29 a 92/29. — Visová povinnost ve styku s Japonskem byla zrušena vyhláškou min. vnitra č. 78, s Dánskem a Estonskem č. 91 a s Islandem č. 111/29. — Vládní nař. o nejvyšší výměře stát. příspěvku k podpoře nezaměstnaných bylo opětně prodlouženo do 30. června 1930 (čís. 79/29). — Poplatky za poštovní průkazy byly nově upraveny vl. nařízením č. 80/29. — Vyhláškou min. zemědělství č. 81 byly vyhlášeny úmluvy o rozdělení podpor ze státního melioračního fondu. — Pausalování daně z obrátu u drobných zemědělců v zemi Slovenské a Podkarpatské nově upraveno vyhláškou č. 82. — Pod čís. 83 vyhlášen zákon o n ze dne 12. června 1929 o zestátnění Národního divadla v Praze dnem 1. ledna 1930. — Dohoda o letectví mezi RČS. a říši německou vyhlášena pod č. 85. — Zákon ze dne 24. května 1929 o pomocných školách (třídách), který má zpětnou platnost od 1. ledna 1929, vyhlášen pod čís. 86. — Nařízení o zákazu soukromého vyrovnání peněžních pohledávek v korunách rakouskouherských a o zákazu soudního vymáhání těchto pohledávek mezi věřiteli a dlužníky československými a jugoslávskými prodlouženo čís. 88. — Spory Šluknovské spořitelny z právních jednání, týkajících se úpisů válečných půjček, přerušeny na tři léta vl. nařízením čís. 89. — Smlouva mezi RČS. a Rakouskem o zamezení dvojího zdanění provedena vyhláškou min. fin. č. 90. — Platnost zákona č. 142/1920 o hranici příjmu vylučující z nároku na důchod válečných poškozců byla zákonem č. 93/29 opětně prodloužena, tentokrát až do nové úpravy. — Ražba pěti a desetidukátů k jubileu vévody Václava upravena vl. nař. č. 94, ražebné na ně vyhláškou č. 95. — Zákonem ze 7. června 1929 č. 96 podrobeni majitelé výčepních povolení na Slovensku a Podkarpatské Rusi živnostenskému zákonu slovenskému, který tímtéž zákonem novelován. Prodej vína vlastní výroby držitelé vinohradů upraven zvláštním zákonem téhož data čís. 97. — Některá ustanovení honebně-policejní, zejména o hájení zvěře, byla doplněna a částečně změněna zákonem ze dne 25. června 1929 č. 98. — Zákon ze dne 27. června 1929 č. 99 prohlásil živnost mlynářskou za řemeslnou. — Platnost vl. nařízení čís. 57/1926 o přerušení sporů, týkajících se některých závazků obcí byla prodloužena vl. nařízením č. 100/29 až do jiné úpravy. — Zákon ze dne 25. června 1929 č. 102 upravuje zřízení nucených pracovních kolonií a obsahuje změny některých ustanovení trestního práva. Ustanovení zákona č. 90/1885, pokud upravují přípustnost držení osob v donucovací pracovně, byla novelována. Výkon trestu na svobodě v samovazbě jakož i komise pro výkon trestu dle zákona čís. 43/1872 se zrušují. Ozbrojené dozorcí orgány v trestnicích a věznicích smějí při výkonu své služby užití zbraně v případech, ve kterých tak smějí učiniti příslušníci četnictva (nejnověji upraveno zák. 28/1928). Posléze uvedená otázka postrádala až dosud zákonné úpravy. — Zákonem ze dne 18. června 1929 č. 103 byla vysoká škola obchodní včleněna do svazku českého vys. učení technického v Praze. Studijní doba rozšířena na 4 roky. Kdo vykonal obě státní zkoušky, nabývá stavovského označení »inženýr«; řád pro dosažení doktorátu věd obchodních bude vydán vládním nařízením. — Pod čís. 104 vyhlášeno vl. nařízení